

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

גליון צח * כי תשא - פורים המשולש תשפ"ה

בין כותלי ההיכל

רבנים ומורי הוראות בזמננו יש להימנע מלפסוק בחמורות שבחמורות בדבר שאין לנו קבלה ומסורת מגדולי הדורות שלפנינו

לאחרונה שבה ועלתה על שולחנם של גדולי הפוסקים בארה"ב על ענין הנוגע לקדושת ישראל והם פנו אל מורינו שליט"א לברר חוות דעתו של אביו מרן הקנה בשם זצוק"ל, מורינו שליט"א נענה לבקשתם והשיב להם בכתב שפשוט וברור אצלו שדעתו של אביו מרן הקנה בשם זצוק"ל היתה שלילית לחלוטין ודעתו היתה שדבר זה הוא איסור גמור כמו שהאר"ך והוכיח מש"ס ופוסקים בשו"ת קנה בשם (ה"ד באבן העזר).

ובסוף מכתבו מציינ מורינו שליט"א מה שכתב אביו מרן הקנה בשם זצוק"ל, וז"ל: ומעתה החוב מוטל על כל מי שבידו לעצור ולמחות שלא ליתן למשחית לבוא אל ביתנו ח"ו להשחית את כרם ה' צבאות בית ישראל הק' בתערובת חשש איסורי קרובים ושאר איסורי חיתון מדאורייתא או דרבנן ולהתבוללות עם נכרים רח"ל, עכ"ל.

עוד הוסיף מורינו שליט"א לעורר על דברי המקילים שרוצים להתיר פעולות שונות בסברות כרסיות וכנה לשואלים שהבל יפצה פיהם של המתירים ולא יעלה על הדעת להתיר דבר זה שעלול לגרום למכשולות גדולות בכרם ישראל.

על גודל האחריות להשיב על שאלות אלו מספר מורינו שליט"א עובדא דהוה אצל אביו מרן הקנה בשם זצוק"ל, מה שסיפר לו אביו כמה דקות לפני שהשיב נשמתו לבורא אור כל אייר תשס"ט [בחדוש השני בעשרים בחדש נעלה הענין מעל משכן העדות] שאו נתאספו בביתו כמה רבנים ועסקנים לדון בענינים אלו וכדי להקטין את חומר הענין סיפר להם שכאשר עלה מרן המנחת יצחק זצוק"ל לשבת על כסא הרבנות פעיק"ק ירושלים תר"ב נלוה אליו מרן הקנה בשם זצוק"ל לישא ולתת בעניני הלכה העומדים על הפרק וכשדברו על השאלות העוסקות בקדושתן של ישראל אמר לו מרן המנחת יצחק זצוק"ל: אף שאני מורה הוראות לרבים רבות בשנים אעפ"כ מנעתי את עצמי לפסוק בענינים אלו שהן חמורות שבחמורות כיון שאין לנו קבלה ומסורת מגדולי הדורות שלפנינו, ע"כ. ואמר מורינו שליט"א פוק ח"ו כמה חמור הענין שגדולי עולם נמנעו בכל יצלתם מלדון ולפסוק הלכה קבועה בענינים אלו, ואף הותרה הרצועה להתיר בסברות כרסיות שאלות העומדות בראשו של עולם.

עוד אמר להם שהחוב מוטל על הרבנים שנשאלים מבני זוג חשוכי ילדים ל"ע שהרופאים מציעים להם כל מיני פתרונות שישודתם במחקרים ובנסיונות שעושים הגויים לשנות סדרו של עולם ורח"ל המשפחת הודרת גם לכרם ישראל והקב"ה יצילנו בשמירת כרם ישראל הקדושים שלא יצטרכו ולא יכשלו ח"ו זה מזה ולא מעם אחר.

פסקי דינים * שיעור על שולחן ההיכל לפני מורינו הרב שליט"א

קריאת המגילה בפורים המשולש [כשנה זון] לבני מוקפין, אם אפשר ביחידות ובכרחה

בפורים המשולש, שפורים דמוקפין חל ביום ש"ק וקוראים את המגילה בליל י"ד כמו שקורים בערי הפרזות ואינו יכול לצאת מביתו ורוצה לקרות המגילה ביחידות; הרי שלפי מנהג ירושלים גם כשקורא ביחיד יברך וכן היה דעת מרן רבינו הקנה בשם ז"ע¹, והטעם בזה פשוט כי אחר שתקנו חכמים שאין לקרותה בשבת שמא יעבירו ד' אמות ברשות הרבים וקבעו זמן קריאתה בליל י"ד נמצא שזהו זמן קריאתה גם למוקפין². וכן הורה למעשה מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל לפני מורינו שליט"א בשנת תשפ"א שגם אז היה פורים המשולש³.

אם יש לנהוג גם פורים דמוקפין בעיר אשדוד כערי הספיקות

אודות פורים דמוקפין בעיר אשדוד יע"א בהיותה סמוכה לתל אשדוד [שלפי דעת המומחים בעתיקות כנראה היא העיר אשדוד שעליה כתב בכפתור ופרח (פרק יא) שהיא העיר אשדוד שמזמן יהושע בן נון המוזכרת בספר יהושע (טו, מז), ומבואר בירושלמי מגילה (פ"א ה"א) שכל העיירות המוזכרות

1. בשו"ת היכל הוראה ח"ו (הוראה נט) נימק מורינו שליט"א, כי הגם שהמשנה ברורה כתב להדיא בסימן תר"צ (סי' סא) דאי מתרמי יום ט"ו בשבת דצריכינן המוקפין להקדים ולקרותו בע"ש כדאינא שם בס"ו, בודאי צריך לקבץ עשרה לקריאתו ובוזה עוד חמיר יותר דאי ליכא עשרה לא יברכו המוקפין עליה, עכ"ל. אמנם דעת החו"א (א"ח סי' קנה ס"ב) דגם כשקוראים אותה ביחיד יכולים לברך עליה, וכן היתה הוראת הגר"ח זאננפלד זצ"ל (קונטרס פורים המשולש סי' א) דאף דלכתחילה כדאי לחזור אחר עשרה כיון שהיא שלא בזמנה, מ"מ גם כשקורא ביחיד יברך. עכ"ל. ועל כן הלכה למעשה אף דכתב המשנה ברורה דאין לברך, מכל מקום כיון שהוראות גדולי ירושלים היתה שהיחיד יכול לברך הכי נקטינן.
2. דייק כן מלשון הרמב"ם (פ"א ה"ד) כל אלו שמקדימין וקוראין קודם י"ד אין קוראין אותה בפחות מעשרה, משמע דדוקא אלו שמקדימין קריאתה מיום י"ד אבל אם קוראים אותה ביום י"ד חשיב בזמנה אף למוקפין, ובספר אור שמח כתב שכן הוא להדיא בירושלמי (מגילה פ"ג א') שאם מקדימין מיום ט"ו ליום י"ד לא חשיב בקריאה שלא בזמנה וקורין אותה ביחיד.
3. כן הורה למורינו שליט"א, שאפשר לסמוך עליו לכתחילה וכן כר"ך זה לא הפסיד מצוות היום ושאר עליו דיני כן כר"ך ויאמר על הניסים בשבת וכן אם אפשר שיתאספו עשרה מבני הכרך ויקראו בפרשת היום של פורים.

ובמילי דהוראה (להוראה נט) הוסיף מורינו שליט"א והואיל ואתא לידן האי ענינא דפורים המשולש נימא בה מילתא, דהנה נקרא פורים המשולש, מטעם שבכל שנה ושנה כל דיני פורים מצוות היום [ואלו הן: א) קריאת המגילה. ב) מתנות לאביונים. ג) אמירת עלי הנסים. ד) קר"ת ויבא עמלק. ה) משלוח מנות. ו) סעודת פורים משתה ושמחה] נוהגים ביום אחד, ואילו שנה זו מתחלקים כל דיני פורים לשלושה ימים. בכל יום שתי מצוות, יום ו' י"ד אדר - קריאת המגילה ומתנות לאביונים. ש"ב ט"ו אדר - אמירת עלי הנסים קר"ת ויבא עמלק. יום א' ט"ז אדר - משלוח מנות וסעודת פורים. והנה לפני יותר ממאה שנה בשנת תרנ"ו י"ל קונטרס סדר פורים המשולש שהוגה ונתקן על ידי מרא דארעא דיראל הגר"ח זוננפלד זצוק"ל, וקונטרס זה היה הבסיס מאד אצל רבינו מרן הקנה בשם ז"ע לדעת המעשה אשר יעשו, כיון שהיא כולל מסורות עתיקות ומיוחדות לבני ירושלים, ועל פיה היה מורה הוראתו לבני ירושלים השואלים אותו דבר הלכה בעניני פורים המשולש.

והגם שבד"כ היה כלל נקוט בידיו שלא לזוז מפסקי המשנה ברורה, כמבואר בשו"ת היכל הוראה (ח"א במילי דהוראה להוראה ח), והלא בנדון דידן לפי משיב"ד אין לברך כשקורא המגילה בליכא עשרה. מ"מ בידינו פורים המשולש, נקט קונטרס הנ"ל והואיל ונעזר על ידי חכמי ירושלים שזה היה שייך להם הלכה למעשה, ויש לזה בחי' מקום שנהגו, על כן יצא מן הכלל והורה לפי הקונטרס הנ"ל.

בהמשך בעמ' ב

לוח זמנים לקיום מנות ימי "פורים המשולש" לבני ירושלים ולבני ערי הספיקות
בית רבי שלום בראשית ישיבת אגודת היכל הוראה

פורים המשולש לבני ירושלים

תקרא פורים המשולש מעטם שכלל של כל השנה מנות נהוגים ביום אחד
אזכרה וקריאת המגילה - יום א' ט"ז אדר - קריאת המגילה ויבא עמלק
משלוח מנות - יום ב' ט"ח אדר - משלוח מנות
סעודת פורים משתה ושמחה - יום ג' ט"ט אדר - סעודת פורים משתה ושמחה

מפאת מחלוקת הפוסקים
הננו להביא סדר קיום המצוות למעשה מעיקרא דדינא
ע"פ הוראת גדולי ירושלים ז"ע מקדמת דנא

זהו סדר קיום המצוות - בכל יום שני דינים

יום שישי י"ד באדר: קריאת המגילה - מתנות לאביונים
שבת קודש ט"ו באדר: אמירת עלי הנסים - קריאת התורה ויבא עמלק
יום ראשון ט"ז באדר: משלוח מנות - סעודת פורים משתה ושמחה

פורים המשולש לבני ערי הספיקות

יום שישי י"ד באדר: כל' מנות היום ככל שנה
שבת קודש ט"ו באדר: אמירת עלי הנסים ותפלה ובברכה ז'
יום ראשון ט"ז באדר: קריאת המגילה ויבא עמלק

ג. פורים לבני ערי הספיקות יום שישי אלא ככל שנה
בברכת התורה
אזכרה וקריאת המגילה - יום א' ט"ז אדר - קריאת המגילה ויבא עמלק
משלוח מנות - יום ב' ט"ח אדר - משלוח מנות
סעודת פורים משתה ושמחה - יום ג' ט"ט אדר - סעודת פורים משתה ושמחה

לחודשים היתה אורה ושמחה וששון ויקר
ומשלוח מנות
בבית מורינו הגאב"ד שליט"א

ביום ראשון פורים המשולש
אחרי תפילת מנחה
משעה 1:30 אה"צ - עד זמן רביעית
(רח' זוננפלד 3 בעל היכל הוראה)

לשאלות הלבבות בשעת סעודת פורים ומשתה היום, יעמוד אצל מורינו שליט"א
רב יצחק משנה"ר שכבר קיים מצוות היום ביום י"ד

ירושלים ת"ו

היכל הוראה

מסודר מן ישראל של הוראה ח"ו ונכבד ונעלה בשם ישיבת
בבית רבי שלום בראשית ישיבת אגודת היכל הוראה

רח' זוננפלד 3 ירושלים ת"ו טל' 02-5222777

ע"פ פסקי פורים המשולש תשפ"ה

הודעה מיוחדת - החכם עיניו בראשו

מהמת כמה תקלות שאירע בפורים המשולש הקודם (תשפ"א)
באנו בזה להוציאם מעורר לעיר בערש"ק ביום י"ד "פורים פרושים"
(במיוחד להגבונים בירושלים)

יש לצאת "כמה שעות" ממוקומם לפני כניסת השבת
אפילו שלפי החישוב הזמן הנסיעה היא רק כשעה
או חצי שעה (מבואר בפוסקים ובקונטרס השולחן סי' ס"ט ס"א ה')

וביום עמוס כזה, אי אפשר לחשב את התקלות
והעיכובים שעלולים להתרחש כדי שיוכל להגיע בזמן קודם כניסת השב"ק
והוא עלול מאוד לבוא לידי חילול שבת ח"ו
ובזכות שמירת שבת קודש כראוי נאמלים

רבני היכל הוראה - בארה"ק

ב.ב. יש ליחזר להוציא כל המוקפין לפני כניסת השבת

לחודשים היתה אורה ושמחה וששון ויקר

"סעודת פורים ומשתה היין"

ומשלוח מנות
בתופים ובמחוללות

בבית מורינו הגאב"ד שליט"א

ביום ראשון פורים המשולש
אחרי תפילת מנחה
משעה 1:30 אה"צ - עד זמן רביעית
(רח' זוננפלד 3 בעל היכל הוראה)

לשאלות הלבבות בשעת סעודת פורים ומשתה היום, יעמוד אצל מורינו שליט"א
רב יצחק משנה"ר שכבר קיים מצוות היום ביום י"ד

מילי דהוראה

הן בא לפני מורינו שליט"א יהודי מבני ברק [מערי הפרוות] יע"ה שידך את בתו לבחור מירושלים עיה"ק [בן כרך] ת"ב וקבעו זמן החתונה ליום ראשון ט"ז באדר הבעל"ט שהוא יום הפורים השלישי לבני ירושלים, והחתונה תהיה בעזה"ל בעיר ברק, ובתחילה חשב לעשות החופה בעוד היום גדול בעיר בני ברק ומיד לאחריה יעשו סעודת הנישואין והיא תעלה לסעודת הפורים לחתן ובני משפחתו שהם בני ירושלים (בני הכרכים).

ועל זה עוררו אותו שכיון שהוא יום הפורים להתחן ובני משפחתו שהם בני הכרכים יכולים לצאת ליד חובתם סעודה זו כי אין מערבין שמחה בשמחה.

ואמר לו מורינו שליט"א דבאמצע זקקה טענתם לכמה מה הפוסקים שסוברים שדין זה של אין מערבין שמחה בשמחה גם בחג הפורים ועל כן בני הכרכים יעשו הסעודה בבוקר יום ט"ו ובוה יצאו ידי חובת הסעודה ואח"כ ישמחו בשמחת חתן וכלה בעיר הפרוות.

והטעם להוראה זו דמצינו שנחלקו הפוסקים בדין אין מערבין שמחה בשמחה אם שייך גם לשמחת פורים עיין משנה ברורה (ס' תרצו ס"ק כה) שכתב על פסק המחבר שמתיר לישא ביום הפורים וז"ל: ולא דמי לחג דכתיב ושמחת בחגיך ולא באשתך משא"כ פורים והמ"א כתב דיעשה החופה ביום י"ג והסעודה בערב ועיין בשע"ת שכתב שבמדינות אלו פשט המנהג להיתר כדעת הש"ע ובחמד משה כתב שנכון יותר לעשות החופה בסוף יום י"ד וסעודת פורים יעשה במקום, ע"כ. ובספר כף החיים (ס' תרצו סקנ"א) כתב דהואיל והדין הוא במחלוקת רצוי לעשות הנישואין קודם כדי לצאת אליבא דכו"ע.

והגם דיש מקום לומר דשאני פורים המשולש שחיוב השמחה בו שונה מחיוב השמחה של יום הפורים גופו דיש הסוברים שאינו אלא להשלמה ואין לו דין יום הפורים עצמו וא"כ אף למ"ד דדינא דאין מערבין שמחה בשמחה שייך גם ביום הפורים מכל מקום יש צד לומר דאין השמחה בגופו של יום מהאי טעמא נחלקו הפוסקים אם בני הפרוות אמורים תחנן ביום ראשון ט"ז אדר - מכל מקום אף אי נימא דאין השמחה בגופו של יום סוף סעודה זו היא בשביל שמחת הפורים וודאי שאין לערב בה שמחה אחרת.

עוד הוסיף מורינו שליט"א דהן אמנם שהחתן ובני משפחתו מקיימים מצות הסעודה בבוקר של יום ראשון ומהאי טעמא אין החתן מתענה באותו יום, מכל מקום יזהר החתן שלא ישתה משקה המשכר, ויקיים מצות עד דלא ידע בשינה.

הלכה והוראה בישראל

הודעה ופסק הלכה

מרבני בתי הוראה "היכל הוראה" בארץ הקודש

לבחורי הישיבות בני חו"ל הלומדים כאן באה"ק ושנים לביתם לחג הפסח בחו"ל החל ממחרת יום הפורים (שהוא בתוך ל' יום קודם חג הפסח)

על דבר הסרת מכשול שחזרת ונשנית מידי שנה בשנה והרבה שאלות בהלכה על ענין חמץ בפסח שעולות על שולחן ההיכל בימי חג הפסח עצמו ולאחר חג הפסח ואז הוא כבר לאחר מעשה שעברו על איסור 'בל יראה ובל ימצא' רח"ל והוא מעוות לא יוכל לתקון המנהג הנהוג אצל בני הישיבות מחו"ל שהם דרים בדרות שכורות ויש מהם הדורים בפנימיים של הישיבות וכן אלו יש להם ארונות פרטיים נעולים בפנימיים, וכן מעלים שיש להם כיסים התלויים בארונות שכל אלו הם מקומות שרגילים להכניס בהם חמץ. וקודם חג הפסח (כבר ממחרת יום הפורים) הם נוסעים אל משפחתם בחו"ל שכל בחור נוסע בזמן אחר ובפרט בימים אלו שהם זמני מלחמה רח"ל שהבחורים נוסעים בחפזון, ומגיהים הדירה כמות שהיא מבלי שידבק את החמץ וגם אינם מבעירים החמץ שבדירות. ואף שהם בטוחים שלא נשאר דבר חמץ בדירה, מכל מקום הדבר מצוי מאד שביום הפורים עצמו קבלו הרבה משלוחי מנות של חמץ גמור, מיני מזונות, ממתקים ומיני משקאות חריפים (ויסקי וכדומה) שהם חמץ גמור והניחו אותם בחדריהם או בארונות הפרטיים או שהכניסו לתוך כיסי המעילים, ובאמצע חול המועד הם נכנסים מן החמץ שהותירו אחריהם בארץ ישראל או אפילו אחר חג הפסח כשהחזורים לדירות או לפנימיים הם מגלים שיש שם חמץ עוד מלפני הפסח ואז הם ממהרים אל בתי הוראה לשאול מה יעשו עם החמץ שכבר נאסר בהנאה ואז הוא כבר מעוות לא יוכל לתקון שעברו על האיסור החמור של בל יראה ובל ימצא רח"ל.

ואף מכירה אינם עושים או מחמת אי

- 1. חיוב הבדיקה חל על כל אחד ואחד מחברי החדר והדירה שעובת את דירתו בתוך ל' יום קודם הפסח כתקנת חזו"ל (א' שימנה שלוח שיבדוק את החמץ).
2. כל בחור יעשה מכירת חמץ לחמץ שלו.
3. ויותר טוב שיעשו מכירת י"ג בעודם בארץ ישראל קודם הפסח.
4. וגם טוב שיבטל החמץ שיש לו בארץ ישראל בליל י"ד ולא ביומו.

הכ"ח רבני בתי הוראה היכל הוראה בארץ הקודש

בספר יהושע היו מוקפות חומה], באמת הרוצים לצאת מכל הספיקות יש להם מקום לחוש לקרות המגילה ולקיים מצוות היום גם בט"ו מספק בעיר אשדוד, ובפרט לחוששים לדעת המשנ"ב והחזו"א שלדעתם יש כאן צד גדול לעשות כן לדינא, אך טוב שלא יעשו זאת בפרסום גדול, כיון שאי אפשר לקבוע ולעשות מזה הוראה לרבים, ופוק חזי מאי עמא דבר וישראל אם לאו נביאים הם בני נביאים הם".

אם יש היתר להתחפש לגוי בשביל שמחת פורים

בדבר אם מותר להתחפש לגוי או למפקד או לשופט גוי וכיוצא"ב, הנה מעיקר הדין קשה לקבוע מסמרות בהלכה זו שלא מצאנו לזה מקור בפירושו, אך מצאנו כבר בעשרה דברי הרא"ש (ב"ק פ"י ס"י א') שאם רוצה להבריא את המכס באופן שהוא לבוש כגוי בהא אין היתר כלל דנראה ככופר שהוא יהודי, והוא הדין יש לומר דגם כשמתחפש לרשע נראה כרוצה להידמות אליו, ולפיכך ראוי למנוע מלהתחפש לגוי וכו' 5.

4. בתשובה שהשיב מורינו שליט"א בשו"ת היכל הוראה חלק ו' (הוראה ס) אודות העיר אשדוד, דהנה יש שרצו לחדש (בשו"ת דברי יוסף ס"ב ובקונטרס אגרת הפורים להגר"ש דבליצקי זצ"ל) שמקום שנחרב לגמרי ונעשה שדה בור בטל ממנו דין כרך, ואף במקום עצמו קוראין ב"י. וסברא זו, גם אם נקבלה, שייכת רק לגבי "חל מור" ו"גבעת יונה" ו"אשדוד ים", אבל לא לגבי "תל אשדוד" שהיה בנוי לכה"פ מאות בשנים ויתכן מאד שהיה שם רצף יישוב מימות יב"נ וכנ"ל. אך באמת נראה שזה אינו, דהא הפוסקים שדיברו על דין סמוך למקום שחרב (ביאה"ל ב"ד"ה או החזו"א בסיומ ק"ד סק"ג) לא הזכירו כלל חילוק דבאר, ואם חל חילוק בדרגת החורבן היה ראוי לומר שאם חרב לגמרי בשיעור המכוסים אי גם בו עצמו אין קוראין, וכן מוכח ממה שדנו על לוח רק מטעם סמוך למקום חרב ולא מצד שהמקום עצמו נשכח זכרו, וכן מבואר בספר מקראי קודש להגר"צ פראנק זצוק"ל (ס"י כה) שמקום שחרב לגמרי ונעשה שדה בור רק הסמוך אליו אין קוראין בו בט"ו. ועי' בבן יהוידע ברכות דף ל"א.

והשיב מורינו שליט"א, דהן אמנם דלדבריהם בעיר שחרבה לגמרי ונעשתה שדה בור לא אבד ממנה דין כרך שקורין בט"ו, מ"מ נדון דידן שאנו דנים על הסמוך אין לנו מזה ראייה שדין קריאת הסמוך לה יהיה גם כן בט"ו. והגם דנראה שיש לחוש ולהגות דיני הפורים גם ביום ט"ו לחומרא. אולם כל זכר דיש בזה ענין נוסף שאפילו מקום שהוא דאי מוקף חומה מימות יהושע בן נון אין בו עשרה בטלנים או עכ"פ ישוב ישראל עכשיו, אין לו דין מוקפין, ופוק חזי הפולמוס הגדול שהיה לאחר מלחמת תש"ח כשיושלים עיה"ק נחלקה לשנים העיר החדשה והעיר העתיקה, ונשאר ישוב יהודי רק בעיר החדשה, מתי הוא הזמן לקרות בה המגילה אם ב"ד או בט"ו. ומה שפסקו רוב הגדולים בירושלים לקרותה ביום ט"ו היה רק על סמך שבחלק קטן מן העיר העתיקה ליד הר ציון נשאר בו ישוב יהודי, ולולי זה לכונ"ע כל זמן שחזרו יהודים לדור בעיר העתיקה היתה הקריאה בעיר החדשה ב"ד [עיין קובץ אורייתא יא, מהדורה ב עמ' קטנ]. ומעתה ב"ד שהמקום שעליו עומדת עכשיו תל אשדוד ודאי שאין בו עשרה בטלנים או עכ"פ ישוב ישראל היום [ויש לדון אם אזור התעשייה נחשב לישוב ישראל לדעת הברכי יוסף ס"י תרפח], אם כן היא עצמה אין דינה כעיר המוקפת חומה ואין נחייב העיר הסמוכה לה - אשדוד לקיים מצוות היום בט"ו מספק, מ"מ סיים מורינו שליט"א שיש בתשובה שהרוצים לצאת מכל הספיקות יש להם מקום לחוש ולקיים מצוות היום גם בט"ו מספק [ולפי דבריו שם, שהשנה תשפ"ה חל פורים המשולש, היו גם לבני אשדוד פורים המשולש כערי הספיקות ויש עניין גם לקיים מצות היום, מספק].

5. נשאל מורינו שליט"א בהיכל הוראה חלק ו' (הוראה סג) אודות מה שמוכר בספר ארונות רבינו מה שסיפר מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל בשם אביו מרן הטייפלער ז"ע, שסיפר לו שבישיבה שלמד בנובהרדוק עשו כל שנה משחק והצגה לכבוד פורים והבחורים התחפשו לאחשורוש מרדכי והמן, ותמיד הבחור שהתחפש להמן באותה שנה לא נשאר בלימוד ועזב את הישיבה, ונשאל מורינו הרב אם כל זה הוא רק ענין שטויה או שיש בזה גם נדון הלכתי לצאת מכל הספיקות או לשופט גוי וכיוצא"ב. והשיב, שאחר החיפוש מצא גם נדון הלכתי בענין זה והוא מה שכתב הרא"ש (ב"ק פ"י סימן יא) וז"ל: ואיכא דמתני לה אהא לא ילבש אדם כלאים אפילו על גבי עשרה לבושים להבריא בו את המכס. רבי עקיבא אומר מותר להעביר בו את המכס לפי שטויה נותנין מכס מבגדים שלובש. ואין לפרש שמותו שהוא לבוש הוא נראה כנכרי ולא יטלו ממנו מכס. דבהא לא הוה שרי ר"ע דנראה ככופר שהוא יהודי כדי ליפטר מן המכס, עכ"ל הרא"ש. וכתב להדיא דאם רוצה להבריא את המכס באופן שהוא לבוש מגוי הוא אין היתר כלל דנראה ככופר שהוא יהודי, והוא הדין יש לומר דגם כשמתחפש לרשע נראה כרוצה להידמות אליו. וראה עוד בזה שם ב"כ בתרומות הדשן (ס"י קצ"ו).

ועי' עוד למה שכתבו על דברי התוס' (ר"ה ג ע"א ד"ה וישמע) וז"ל: במדרש אמרין דהיינו עמלק כמו שידס הפייט בפזמון של פרשת זכור, כסות ולשון שינה להיות כמלך ער, עכ"ל. ולמה שינה כסותו - מלבושו ולשונו כדי שלא ידעו ישראל על מי להתפלל על כנעניו או שיש בזה גם נדון הלכתי לצאת מכל הספיקות לגוי או לשופט גוי וכיוצא"ב. על זה בשם הרה"ק ר"ש מבעלזא ז"ע דלכך לא החליפו העמלקים גם מלבושיהם, כיון שחששו שאז יהפכו באמת להיות כנענים ע"ש דפח"ח. ובספר שיש שרפי קודש (ח"א אות תקבא) בשם החדושי הרי"ם זצ"ל כעין זה, דאי היו מחליפים גם מלבושיהם, אזי תפילתם של בני" כנגד הכנענים היתה פוגעת בהם כיון שהיו הנפכים באמת להיות כנענים ע"ש, וכנראה הפירוש דהיו אז במהות הנפכים לכנענים ושפיר היתה מועילה התפילה ודו"ק. הרי שהתחפשות גורמת שהמתחפש יתפך במהותו רח"ל למה שהתחפש. ולמסקנא דמילתא ודאי מעיקר הדין קשה לקבוע הלכה למעשה, ברם מקור ושרוש לענין זה מצאנו בדברי הרא"ש הנ"ל.

הפקדון: "אגוניה" 053-33105646

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" ביחשלים ח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775
מוצש"ק מוצאי שעה יו"ט מחצית שעה
שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה
ערב יו"ט לפנה"צ עד 11:00 עד 1:00
א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב
בית מורינו הגאב"ד שליט"א מעל בנין היכל הוראה
טל' 053-311159 / 02-5370033

איגוד הרבנים תלמידי היכל הוראה בארדה"ק העונים לשואלים דבר הלכה זו
יחשלים בית שמש ביתר בני ברק טל סטון אשדוד חצור תעננה
ח'פה קרית ספר כרמיאל טבריה צפת אור הגנוז נוף הגליל